

Nr 162.

Av fru **Svenson m. fl.**, om rätt för gift kvinna, som biträder mannen i förvärvsverksamhet, att vid taxering åtnjuta s. k. förvärvsavgdrag.

Enligt gällande bestämmelser har gift kvinna, om hon haft inkomst av rörelse eller av eget arbete, rätt till avgdrag med hälften av inkomsten, dock högst 1 000 kronor, vid den statliga beskattningen och med 300 kronor vid den kommunala beskattningen. Detta förvärvsavgdrag medges emellertid icke i de fall, då hustrun deltagar i mannens förvärvsverksamhet eller rörelse och sålunda icke själv taxeras för någon inkomst, vilket är synnerligen vanligt i jordbruket och annan mindre rörelse. Det torde inte kunna bestridas, att dessa regler för rätten till förvärvsavgdrag äro synnerligen otillfredsställande ur rättvisesynpunkt för dessa sist nämnda grupper. Inom jordbruket har hustrun i de flesta fall ett betungande arbete från tidigt på morgonen till sent på kvällen, men ändock kommer hon inte i åtnjutande av den skattelindring, som förvärvsavgdraget medför för andra förvärvsarbetande gifta kvinnor.

Då riksdagen 1947 beslöt införa nu gällande avgdragsrätt, vilken är av provisorisk karaktär, framställdes motionsledes krav på att förvärvsavgdraget även skulle tillkomma gifta kvinnor, som deltaga i mannens förvärvsverksamhet. Bevillningsutskottet, som dock ansåg det obilligt att förvärvsavgdrag inte kunde medgivas i dylika fall, avstyrkte motionerna under hänvisning till att det skulle möta stora svårigheter att finna en lämplig lösning. Utskottet motiverade vidare sitt avstyrkande med att sambeskattningsakkunniga under sitt fortsatta arbete skulle upptaga denna fråga till utförligare behandling.

Sambeskattningsakkunniga ha hösten 1949 avlämnat sitt betänkande med förslag till ändrade bestämmelser rörande beskattningen av äkta makar. Sakkunniga föreslå, att avgdrag för gift förvärvsarbetande kvinna får åtnjutas med hälften av inkomsten, dock högst 1 000 kronor, vid den statliga inkomstbeskattningen och med 500 kronor vid den kommunala beskattningen. Därutöver föreslå de sakkunniga, att förvärvsavgdrag skall tillkomma även hustrur, som biträda mannen i dennes förvärvsverksamhet, på vissa i betänkandet närmare angivna villkor. Detta förslag innebär, att rätten till förvärvsavgdrag utsträcker till gifta kvinnor i jordbruket eller annan rörelse, om de verkligen deltaga i arbetet och bidra till inkomstens förvärvande. Gifta kvinnor i jordbruket skulle således bli jämställda i fråga om rätt till förvärvsavgdrag med andra förvärvsarbetande gifta kvinnor.

Utan att närmare taga ställning till sambeskattningssakkunnigas förslag i dess helhet vilja vi föreslå, att riksdagen redan i år beslutar förverkliga de sakkunnigas förslag om att rätten till förvärvsavdrag skall tillkomma även gifta kvinnor, som biträda mannen i förvärvsverksamheten. Det kan enligt vår mening inte vara försvarligt att längre uppskjuta denna reform av skattelagstiftningen, alldeles oavsett vilken ställning riksdagen kommer att slutligt ta till frågan om sambeskattningen. Det förvärvsavdrag, som provisoriskt utgått sedan 1948, bör gälla även för inkomsten av det arbete jordbrukarens och rörelseidkarens hustru lägger ned i verksamheten. Om gift man haft inkomst av jordbruksfastighet, rörelse, tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet och någon del av inkomsten härrör från hustruns arbete bör mannen få avdrag med hälften av värdet av hustruns arbete, dock högst 1 000 kronor. Härvid må värdet av hustruns arbete, efter beskattningsnämnds prövning, anses motsvara högst en tredjedel av inkomsten från verksamheten i fråga i överensstämmelse med sambeskattningssakkunnigas förslag. Förvärvsavdrag för gift kvinna, som biträder mannen i jordbruk eller rörelse, bör sålunda medgivas endast efter yrkande och efterprövning av taxeringsnämnden i varje särskilt fall. Utgångspunkten härför bör vara, att det arbete hustrun verkligen lägger ned i förvärvsverksamheten uppskattas efter gängse lön.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i skattelagarna, att den rätt, som tillkommer gift förvärvsarbetande kvinna till förvärvsavdrag med hälften av inkomsten, dock högst 1 000 kronor, vid den statliga inkomstbeskattningen och med 300 kronor vid den kommunala beskattningen, utsträcker att gälla även för gift kvinna, som biträder mannen i förvärvsverksamheten, i enlighet med vad i motionen angivits, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderliga lagtextändringar.

Stockholm den 25 januari 1950.

Gärda Svenson.

Herbert Hermansson.

Ivar Nilzon.

Gustav Hallugård.

Otto Niklasson.

Ivar Persson.